

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็้มาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านมีความจำเป็นยิ่งต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบัน เพราะให้ประโยชน์แก่มนุษย์มากทุกด้านและทุกโอกาส ทั้งในด้านการศึกษาหาความรู้ การประกอบอาชีพและการพักผ่อนหย่อนใจ การอ่านเปรียบเสมือนกุญแจสำหรับไขหาความรู้ที่มีอยู่มากมายในโลก และถ้าบุคคลต่าง ๆ ได้นำเอาความรู้ที่ได้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาเพื่อตนเองและสังคมแล้ว บุคคลเหล่านั้นก็จะเป็นพลเมืองดีของสังคม สังคมใดมีบุคคลที่มีประสิทธิภาพในการอ่านอยู่มาก สังคมนั้นก็จะเจริญพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว ทุกสังคมจึงควรสนับสนุน ให้เด็กได้อ่านหนังสืออย่างมีประสิทธิภาพ

(จวิลักษณ์ บุณยะกาญจนะ, 2525, หน้า 16)

เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2535 องค์การศึกษาวិทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ได้จัดประชุมแห่งโลกว่าด้วยหนังสือ (World Congress on Books) ณ กรุงลอนดอน ได้พิจารณาว่าการอ่านมีความสำคัญเพราะหนังสือเป็นเครื่องมือถ่ายทอดวิชาการ ให้การศึกษา ส่งเสริมการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์และมีคุณค่าทางวัฒนธรรม ช่วยพัฒนาคน พัฒนาลั้คม สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างบุคคลในแต่ละชาติและระหว่างชาติ รวมทั้งเสริมพลังแห่งความปรารถนาสันติภาพขึ้นในใจคน จึงได้ประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยการสร้างสังคมการอ่านหนังสือขึ้นเรียกว่า "London Declaration Towards a Reading Society" เชิญชวนให้สมาชิกช่วยกันเสริมสร้างสังคมการอ่าน ซึ่งประกอบด้วยประชากรที่อ่านออกเขียนได้ และประชากรที่อ่านหนังสือเป็นนิสัยทุกคน (กรมวิชาการ, 2533, หน้า 447)

การส่งเสริมเด็กให้อ่านหนังสืออย่างมีประสิทธิภาพนั้น ควรเริ่มต้นด้วยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กรักการอ่านตั้งแต่เล็ก ๆ จะทำให้เกิดนิสัยรักการอ่านขึ้นโดยไม่รู้ตัว ดังนั้นนักเรียนที่ศึกษาในระดับประถมศึกษาจึงควรได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าวนี้้อย่างจริงจัง หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้วางแนวคิดพื้นฐานในการจัดการศึกษา

ไว้ว่า การศึกษาควรเป็นไปเพื่อเน้นการพัฒนาตนเองและรู้ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม วิธีการหนึ่งที่จะทำให้เกิดคุณลักษณะดังกล่าวคือ การปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน และใฝ่หาความรู้ อยู่เสมอ ดังที่ได้ระบุไว้ในจุดหมายข้อ 6 ของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) นอกจากนี้ กรมวิชาการยังได้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในกลุ่มทักษะ วิชาภาษาไทยตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สรุปได้ว่า การเรียนรู้วิชา ภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการอ่านของนักเรียน ได้มุ่งเน้นให้มีการฝึกทักษะเบื้องต้นในการ ใช้ห้องสมุดและหรือมุมหนังสือเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักหาความรู้ ความบันเทิง จากการอ่านอย่างสม่ำเสมอ (กรมวิชาการ, 2533, หน้า 8-16)

อันที่จริงสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ [สพช.] ได้เริ่มจัดทำโครงการ ห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ.2525-2529 มีวัตถุประสงค์ให้ทุกโรงเรียนได้มีหนังสือ มุมหนังสือให้บริการแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงทุกโรงเรียนในกลุ่มเดียวกัน (สพช., 2527, หน้า 7-22) และเพื่อให้การดำเนินการตามโครงการนี้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง สพช. จึงได้จัดสรรงบประมาณ เพิ่มเติมให้แก่แต่ละโรงเรียนซื้อหนังสือเพื่อให้บริการแก่นักเรียนตามความต้องการของโรงเรียนจนถึงปัจจุบัน ความสำคัญของห้องสมุดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการอ่านคือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียน ได้ มีโอกาสศึกษาหาความรู้ ความบันเทิง โดยการแนะนำของครูและบรรณารักษ์ ตลอดจนการศึกษา ด้วยตนเอง เพิ่มเติมจากการเรียนหนังสือแบบเรียน ในชั้นเรียนปกติ "กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน" เป็น กิจกรรมหนึ่งของห้องสมุดโรงเรียนที่ได้รับความสนใจจากครู บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนและ ผู้ที่เกี่ยวข้องในวงการศึกษามากมาย ตลอดจนผู้ที่รับผิดชอบงานห้องสมุดได้พยายามศึกษาหาวิธีการแบบ การจัดกิจกรรมนี้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของนักเรียน มีความมุ่งหวัง ที่จะให้เกิดการพัฒนาการอ่านที่ดีขึ้นกับนักเรียนจนกลายเป็นนิสัยรักการอ่าน ได้อย่างเป็นธรรมชาติ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการการรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการ อ่านระหว่างวันที่ 15-23 กันยายน 2525 โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งชาติ เป็นเงิน 276,969 บาท มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคคลทั่วไป เกิดนิสัยรักการอ่าน และเพื่อให้ผู้ที่มีบทบาทโดยตรงในการสอนอ่านและสร้างนิสัยรักการอ่าน ได้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์และหาวิธีส่งเสริมการอ่านให้ได้ผล ประเภทกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่

สรุปได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ ได้แก่ กิจกรรมการเล่านิทาน การอ่านหนังสือ การเสนอหนังสือ และกิจกรรมยอดนักอ่านรายละเอียดขั้นตอนและวิธีดำเนินการของกิจกรรมทั้ง 4 ประเภท ก็ได้มีการเขียนอธิบายไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้ผู้สนใจศึกษาและนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้ (กรมวิชาการ, 2529)

"กิจกรรมยอดนักอ่าน" ซึ่งได้รับการเสนอแนะจากการประชุมเชิงปฏิบัติการการรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของกรมวิชาการนั้น เริ่มด้วยการสร้างความสนใจในการอ่านด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การเล่านิทาน การเล่าเรื่องจากหนังสือ การแนะนำหนังสือ เป็นต้น เมื่อสร้างความสนใจให้นักเรียนแล้วครูให้นักเรียนเลือกอ่านหนังสือจากห้องสมุดหรือมุมหนังสือตามความชอบและความสนใจ อ่านจบแล้วให้บันทึกเรื่องราวที่อ่านลงในแบบบันทึกการอ่านที่ครูเตรียมไว้ จัดประกวดยอดนักอ่าน ผู้ที่อ่านหนังสือได้มากที่สุด จะได้รับรางวัลและได้รับการคัดเลือกให้เป็นยอดนักอ่าน กิจกรรมนี้ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้อ่านหนังสือที่ตนชอบเพราะการอ่านในสิ่งที่ตนชอบย่อมทำให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านและรักการอ่านได้ในที่สุด

กิจกรรมอีกประเภทหนึ่งที่มีส่วนกระตุ้นให้นักเรียนได้อ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้น คือ "กิจกรรมการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก" โดยผู้เขียนเป็นนักเรียนเอง นักเรียนจะได้ฝึกฝนความคิด สติปัญญา และสามารถนำประสบการณ์เดิมมาประยุกต์กับสิ่งที่ได้รับจากการอ่าน ตลอดจนความรู้ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ถ่ายทอดมาเป็นการเขียนตามความคิด จินตนาการของตนเอง ปกตินักเรียนย่อมสนใจและชอบที่จะอ่านสิ่งที่ตนเป็นผู้เขียน และเมื่อครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนกันอ่านหนังสือที่เพื่อนนักเรียนเขียนขึ้น ความภาคภูมิใจในความสำเร็จจะเกิดตามมา ความสนใจในการอ่านของนักเรียนจะกว้างขวางขึ้น นักเรียนจะอ่านหนังสือทั้งจากในห้องสมุด โรงเรียนและที่อื่น ๆ เป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในงานเขียนของเขา นิสัยรักการอ่านและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจะเกิดขึ้นกับนักเรียน โดยไม่รู้ตัว

กองวิชาการของ สปช. ได้มองเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ จึงได้จัดให้มีโครงการประกวดการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กขึ้น วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะทางการเขียนให้ก้าวหน้าจนสามารถเขียนหนังสือสำหรับเด็กได้ ส่งเสริมการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กซึ่งผู้เขียน ผู้วาดภาพประกอบและผู้อ่านเป็นเด็กวัยเดียวกัน ให้เพิ่มมากขึ้น ประการสุดท้ายเพื่อฝึกการทำงาน

ของนักเรียนทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม การจัดประกวดหนังสือสำหรับเด็กนี้ เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนทั่วประเทศได้ส่งผลงานเข้าประกวด มีการประกาศผลการตัดสิน และมีพิธีมอบเกียรติบัตรรางวัลในวันที่ 25 พฤศจิกายน ซึ่งเป็นวันประถมศึกษาแห่งชาติ ณ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทกปี เพื่อเป็นการสร้างเสริมแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับนักเรียน (เอกสาร สปจ.ที่ ชม.9/2532, 2532, หน้า 1-3)

การที่ สปช. ได้จัดให้มีโครงการประกวดหนังสือสำหรับเด็กชั้นนั้น แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมนี้มีส่วนสำคัญที่จะช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาของนักเรียนให้ดีขึ้น โดยธรรมชาติของการเรียนภาษานั้นจะต้องเป็นไปในลักษณะของการสอนภาษาแบบทักษะสัมพันธ์คือ สอนทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ดังนั้นถ้าได้นำกิจกรรมยอตนักอ่านและกิจกรรมการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กมาสอนให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง โดยมีจุดมุ่งเน้นที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านแล้ว ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนก็จะได้รับการพัฒนาขึ้นตามมา จากความเชื่อดังกล่าวนี้ ทำให้ผู้วิจัยประสงค์ที่จะจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้นักเรียน โดยประยุกต์เอากิจกรรมยอตนักอ่าน และกิจกรรมการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กซึ่งได้มีผู้เสนอแนะวิธีการ ขั้นตอนการดำเนินการไว้อย่างหลากหลาย มาออกแบบแผนการสอนที่มีขั้นตอนสัมพันธ์และส่งเสริมกันทั้งสองกิจกรรม เพื่อฝึกให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน และศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจนกลายเป็นธรรมชาติของเด็กได้

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ผู้วิจัยออกแบบครั้งนี้ เน้นกิจกรรมการเขียนเพื่อกระตุ้นการอ่าน โดยในการเขียนนั้นจะมุ่งให้นักเรียนใช้ความคิด ประสบการณ์จากการอ่านประกอบกับประสบการณ์อื่น ๆ และจินตนาการของนักเรียนเองควบคู่กันไป หลังการเขียนแล้วก็มีส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่านงานเขียนของนักเรียนและผู้อื่นด้วย ในขณะที่นักเรียนทำกิจกรรมการเขียนและการอ่านดังกล่าว นักเรียนก็จะได้ฝึกทักษะการฟัง และการพูดรวมทั้งทักษะกระบวนการอื่น ๆ ไปพร้อม ๆ กัน ลำดับขั้นตอนของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ใช้การเขียนเป็นสื่อกระตุ้นมีขั้นตอนสรุปได้ดังนี้

1. ขั้นเตรียมและนำเข้าสู่กิจกรรม ประกอบด้วย

- 1.1 สร้างความสนใจในการอ่านด้วยการเล่าเรื่องจากหนังสือ โดยเลือกเรื่องที่
เหมาะสมกับระดับของนักเรียน และเป็นเรื่องราวที่มีรูปภาพประกอบ

1.2 ครูอภิปรายร่วมกับนักเรียนเกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ของหนังสือที่อ่าน

1.3 ครูนำตัวอย่างหนังสือสำหรับเด็กที่นักเรียนเขียนขึ้นและได้รับการคัดเลือกให้ชนะการประกวดระดับชาติมาให้ดูเป็นตัวอย่าง เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ กระตือรือร้นที่จะอ่านงานเขียนผู้อื่น และจัดทำหนังสือเด็กด้วยตนเองบ้าง

1.4 สร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นกับนักเรียนในด้านการใช้ประสบการณ์การอ่าน ประสบการณ์ และจินตนาการส่วนบุคคลของนักเรียนในการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก

1.5 ทบทวนและฝึกการอ่าน ในใจ ให้กับนักเรียน

1.6 ให้นักเรียนเลือกอ่านหนังสือจากห้องสมุดหรือมุมหนังสือตามความชอบ ความสนใจ อ่านจบแล้วบันทึกเรื่องราวที่ได้อ่านลงในแบบบันทึกการอ่านที่ครูเตรียมไว้

2. ขั้นตอนกิจกรรม

2.1 สอนวิธีการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก โดยเริ่มจากการเขียนเค้าโครงเรื่อง (Outline) การเขียนบท (Script) การทำรูปเล่มจำลอง (Dummy) และการทำรูปเล่มจริง (Format)

2.2 แบ่งกลุ่มนักเรียนให้จัดทำหนังสือสำหรับเด็ก

2.3 สุ่มนักเรียนประมาณ 2 กลุ่ม อ่านหนังสือที่กลุ่มเขียนขึ้น นักเรียนที่เหลือร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับหนังสือที่ 2 กลุ่มได้อ่านไปแล้ว

2.4 กระตุ้นให้นักเรียนอ่านงานเขียนของเพื่อนและงานเขียนอื่น ๆ

3. ขั้นสรุป

3.1 จัดแสดงผลงานการเขียนหนังสือสำหรับเด็กที่นักเรียนเขียน และผลการบันทึกการอ่านกิจกรรมยอตนักอ่าน ให้นักเรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนกันอ่านงานอย่างทั่วถึง

3.2 ประกาศผลการประกวดยอตนักอ่าน และการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กมอบเกียรติบัตรและรางวัลแก่ผู้ชนะการประกวด และนำผลงานการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กของนักเรียนไปเก็บไว้ในห้องสมุดให้นักเรียนชั้นอื่น ได้อ่าน

การออกแบบแผนการสอนเพื่อการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำขึ้นสำหรับใช้ในการทดลองสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดนันทาราม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ในวิชาภาษาไทยและจะสอนควบคู่ไปกับการเรียนการสอนในคาบเรียนปกติ โดยรับหน้าที่ครูผู้สอนและครูผู้ช่วยบรรณารักษ์ไปพร้อมๆ กัน ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการปรับเวลาเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในคู่มือครู และแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้เหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียนและไม่เกิดผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมการเรียนตามคู่มือครูที่กำหนดไว้ สาเหตุที่เลือกทำการทดลองที่โรงเรียนนี้ เพราะได้ศึกษาจากรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษา 2533 และ 2535 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าคะแนนร้อยละที่น่าพอใจของนักเรียนในกลุ่มทักษะวิชาภาษาไทยโรงเรียนวัดนันทารามอยู่ในระดับต่ำ สรุปได้ดังนี้ ในปีการศึกษา 2533 โรงเรียนวัดนันทารามทำคะแนนรวมร้อยละที่น่าพอใจในวิชาภาษาไทยได้ 59.79 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนที่กลุ่มโรงเรียนปอ.บาง ไชยสถานทำไว้ คิดเป็นร้อยละ 4.96 และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ [สปอ.] สารภี ถึงร้อยละ 2.98 และในปีการศึกษา 2535 ที่ผ่านมานี้ พบว่าโรงเรียนวัดนันทารามก็ยังคงทำคะแนนร้อยละของนักเรียนที่น่าพอใจในกลุ่มทักษะวิชาภาษาไทยได้ร้อยละ 76 ในขณะที่คะแนนค่าเฉลี่ยของกลุ่มโรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 94 และของ สปอ. คิดเป็นร้อยละ 96 นับว่าเป็นคะแนนที่ต่ำที่สุดทั้งในระดับกลุ่มโรงเรียนและระดับ สปอ. (สปอ.สารภี, 2534, หน้า 10, 2536, หน้า 74-75)

ดังนั้น การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านตามรูปแบบแผนการสอนที่ผู้วิจัยต้องการทดลองนี้น่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาไทย ด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนไปพร้อม ๆ กับการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้นกับนักเรียน ซึ่งจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนได้รับการพัฒนาขึ้นด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อออกแบบแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ใช้การเขียนเป็นสื่อกระตุ้นการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดนันทาราม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียน

3. ศึกษาความสนใจการอ่านหนังสือของนักเรียนก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังการทดลอง
4. เปรียบเทียบทัศนคติด้านการอ่านของนักเรียนก่อนการทดลอง และหลังการทดลองจัดกิจกรรม

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านเพิ่มมากขึ้น หลังจากที่ได้ทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตประชากร

ประชากรของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2535 โรงเรียนวัดคันธาราม สบอ.สารภี จังหวัดเชียงใหม่

2. ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ กิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นการออกแบบแผนการสอนที่ประยุกต์มาจากการจัดกิจกรรมยอดนักอ่าน และการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กเป็นหลัก โดยใช้สอนในวิชาภาษาไทยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง และจัดเป็นกิจกรรมเสริมในช่วงพักกลางวันวันศุกร์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง วันละ 30 นาที ใช้เวลาในการทดลองทั้งหมด 6 สัปดาห์ การสอนครั้งนี้มุ่งเน้นให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ใช้การเขียนเป็นสื่อกระตุ้น หมายถึง การสร้างและการใช้กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน มีโอกาสอ่านหนังสือจากห้องสมุดและที่อื่นอย่างกว้างขวาง ประกอบด้วยกิจกรรมยอดนักอ่าน และกิจกรรมจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก เป็นการประยุกต์กิจกรรมทั้งสองนี้มาออกแบบเป็นแผนการสอน โดยใช้กิจกรรมการเขียนเป็นสื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้อ่านหนังสือที่ตนเองชอบมากขึ้น

กิจกรรมยอตนักอ่าน หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสร้างความสนใจให้นักเรียนต้องการอ่านหนังสือ โดยการเล่าเรื่องจากหนังสือ การอ่านหนังสือให้ฟัง จากนั้นก็ให้นักเรียนเลือกอ่านหนังสือที่ตนเองชอบ อ่านเสร็จแล้วบันทึกเรื่องที่อ่านลงในแบบฟอร์มยอตนักอ่าน จัดประกวดยอตนักอ่าน โดยรวบรวมรายชื่อผู้ที่อ่านหนังสือได้มากที่สุดภายในเวลาที่กำหนดให้ ตัดสินให้เป็นยอตนักอ่าน

กิจกรรมการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก หมายถึง กิจกรรมที่ฝึกให้นักเรียนได้เขียนหนังสือ วาดภาพประกอบ และจัดทำเป็นรูปเล่ม โดยใช้ประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ร่วมกับประสบการณ์ที่ได้จากการอ่าน และการใช้ความคิด จินตนาการต่าง ๆ ถ่ายทอดมาเป็นการเขียนเรื่องราวได้ตามต้องการ

ความสนใจในการอ่าน หมายถึง พฤติกรรมการเข้าใช้ห้องสมุดหรือมุมหนังสือ และการยืมหนังสืออ่านของนักเรียน วัดได้โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม

ทัศนคติในการอ่าน หมายถึง ความรู้สึกที่ผู้อ่านมีต่อการอ่านหนังสือซึ่งเป็นที่พึงความรู้สึกรู้สึกที่ดี เช่น รู้สึกว่าได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่าน ทำให้เกิดความประทับใจและในทางตรงข้ามคือ ความรู้สึกที่ไม่ชอบการอ่าน เช่น มีความคิดว่าการอ่านเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก เสียเวลาและน่าเบื่อหน่าย

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้แผนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน และศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง
2. นักเรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาไทย ด้านการอ่าน การเขียน รวมทั้งทักษะการฟัง และการพูดอย่างสัมพันธ์กัน ซึ่งจะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น
3. เป็นแนวทางแก่ผู้สนใจได้นำไปประยุกต์ใช้ในการสอนทั้งในกลุ่มวิชาทักษะภาษาไทย และกิจกรรมเสริมหลักสูตร
4. นักเรียนได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านหนังสือ